

JUDITH'İN ODASI YOKTU

Çoğu kadının zerre kadar karakteri yoktur diyen Papayı mı, kadınlar eğitim alabilir mi alamaz mı diye soran La Bruyére'ye cevaben alamayacaklarını düşünen Napolyonu mu, aksi görüşte olan Dr.Johnson'ı mı düşünmeli. Ruhları varmı dır yok mudur diyenleri mi ararsınız, bazılarına göre yarı kutsaldır diyenleri mi?

Hatice Dikbaş

Elinde bir defter ve kurşun kalemle Britanya Müzesi'nin raflarına bakarken, *""Eğer gerçek bu raflarda değilse başka nerede olabilir?""* diye sormuştu kendi kendine.

Yazmayı planladığı Kadınlar ve Kurgu başlıklı makalesi için Oxbridge ziyareti ve orada katıldığı öğle ve akşam yemekleri, zihnine bir sürü sorunun üşüşmesine sebep olmuştu. Neden erkekler şarap içerken kadınlar su içiyordu? Neden cinsiyetlerden biri bu kadar varlıklıyken diğeri bu kadar yoksuldu? Yoksulluğun kurgu üzerine ne gibi bir etkisi vardı? Sanat eserlerinin yaratımı için hangi koşullar gerekliydi mesela?

Başta Britanya Müzesi'nde bulmaya çalıştığı cevaplarla ilgili hangi raflara bakması gerektiği konusunda bir fikri yoktu. Sonra kimin "bir yıl içinde kadınlar hakkında kaç tane kitap yazıldığına ya da kaç tanesinin erkekler tarafından yazıldığına dair bir fikri vardır diye sorguladı.

Çaresizlik içinde uzun başlık listesine bakmaya başladı. Kitapların isimlerine baktıkça bir şeyi fark etti. Kadın cinsiyetinin ve doğasının doktorları ve biyologları cezbetmesi normaldi; ama onun dışında genel geçer deneme yazarlarının, eli uzun romancıların, okul müdürlerinin ya da din adamlarının, lisans ya da yüksek lisans öğrencilerinin, hiçbir mezuniyeti olmayanların, hatta erkek olmaları dışında başka hiçbir meziyeti olmayanların bile kadın hakkında yazdıklarını gördü.

Bazılarının yazdıkları boş ve patavatsızdı; bazılarınınki ise ciddi ve kehanet niteliğindeydi. Bu kadar ilgi çekici bir konunun öznesi olmak bir açıdan güzel bile denebilirdi.

Öte yandan katalog göz önüne alındığında kadınlar erkekler hakkında yazmamışlardı. Erkeklerdeki bu ilginin kaynağı neydi?

Zihninde bu sorularla meşgulken seçtiği kitaplar önüne bir yığın hâlinde bırakıldı. Kadınların kurgu yazarlığı bunca yıl neden birkaç isimden öteye gidememişti? Bulmaya çalıştığı sorunun ipuçları onu hep aynı yere çıkarıyordu. Kadınların hayatlarını devam ettirebilmeleri için gereken paraya sahip olmanın yolu erkeklerden geçiyor ve özgür düşünemediği, davranamadığı bir atmosferde kurgudan bahsedilemiyordu.

Şimdi bunca kitabın içinde cevabını arayacağı soru şuydu:

"Kadınlar neden yoksul?"

"Kadınlar ve Yoksulluk" diye başlık atmıştı ama aldığı notlar ne derece bu soruyu cevaplıyordu ya da cevaplayacaktı, durup düşündü.

"Kadınların Orta Çağ'daki durumu, Fiji Adaları'ndaki alışkanlıkları, kadınlara tanrıçalar gibi tapınılması, manevi yönden kadınlardan daha zayıf olanlar, kadınların idealizmi, daha vicdanlı olmaları, Güney Denizi Adalıları arasında ergenlik yaşı, kadınların çekicilikleri, kurban olarak sunulmaları, beyinlerinin küçüklüğü, daha derin bir bilinçdışına sahip olmaları, vücutlarında daha az kıl bulunması, zihinsel, manevi ve fiziksel aşağılıkları, çocukları sevmeleri, yaşam sürelerinin daha uzun olması, kaslarının daha zayıf olması, güçlü hisleri, kibirleri, yüksek öğrenim durumları, Shakespeare'in, Lord Birkenhead'in, Başrahip Inge'nin, La Bruyère'in, Dr. Johnson'ın, Bay Oscar Browning'in kadınlar hakkındaki görüşleri…"

Tüm bunların içinde soluklanıp sayfanın kenarına, *"Neden Samuel Butler 'Bilge erkekler kadınlar hakkında ne düşündüklerini asla söylemezler' demiş?""* diye not etti.

Oysa erkekler başka bir şeyden söz etmiyorlardı ki.

Çoğu kadının zerre kadar karakteri yoktur diyen Papa'yı mı düşünmeliydi? Kadınlar eğitim alabilir mi, alamaz mı diye soran La Bruyère'e cevaben alamayacaklarını düşünen Napolyon'u mu? Yoksa aksi görüşte olan Dr. Johnson'ı mı?

Ruhları var mıdır yok mudur diyenleri mi ararsınız, yoksa yarı kutsaldırlar diyenleri mi? Bazıları kadınların beyinlerini sığ bulurken Goethe onları onurlandırıyordu. Mussolini ise küçümsüyordu.

Nereye ve kime bakılsa, herkesin kadınlarla ilgili farklı bir görüşe sahip olduğu görülüyordu. Dolayısıyla sorusunun cevabını bulmanın imkânsız olduğuna karar verdi.

Yine de dönemin nüfuzlu kişilerinden bazılarının yazdıklarını aklından çıkaramıyordu. Neden kadınlara karşı bu kadar öfkeliydiler? Napolyon ve Mussolini gibi isimlerin sert tavrının altında ne yatıyordu?

Aklına gelen düşünceleri sıraladı; emin değildi ama kadınlar daha aşağı görülmeseydi erkeklerin kendilerini bu kadar yüceltemeyeceklerini düşündü. Kadınların, erkekleri olduklarından iki kat büyük gösteren sihirli ve enfes bir yanılsama gücüne sahip bir ayna olduğunu hayal etti.

Aynaların hangi zamanda, hangi medeniyette ya da hangi anlamıyla olursa olsun her türlü şiddet ve kahramanlık eylemi için gerekli olduğunu düşündü. Napolyon ve Mussoli'nin işte bu yüzden kadınların değersizliği üzerinde durduklarını farketti. Çünkü kadınlar daha aşağı olmasaydı onların da daha yüce görünmeyeceklerine karar verdi.

Bu düşüncenin ağırlığıyla derin bir iç çekti.

Londra'nın bir atölye ya da makine gibi olduğunu düşünüyordu. Hayat, kendi örüntüsünü tamamlamak için bir ileri bir geri gidiyordu.

Müzeden çıkıp Londra sokaklarında yürürken insanları izledi. Sokaktaki insanların en az yarısının, az önce bahsettiği yanılsamanın büyüsü altında işe gittiklerini düşündü. Girdikleri ortamlarda, *"En azından burada bulunan insanların yarısından üstünüm,"* diyerek kendilerinden emin dolaşıyorlardı.

Geçen yıl Bombay'da gezerken atından düşerek ölen teyzesi Mary Beton'ın ona bıraktığı miras olmasa, erkeklere takındığı tavrın bugün olduğu gibi olmayacağına emindi. Bu nedenle artık herhangi bir zümreyi ya da cinsiyeti bütün olarak suçlamanın ne kadar anlamsız olduğunu görebilecek bir özgürlüğe sahipti.

Evinin yolunda gördüğü temizlikçi kadının bir avukat kadar değerli olup olmadığını